

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA BISERICĂȘCĂ ȘCOLARĂ LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ

In jurul proiectului de reorganizare a învățământului teologic.

— Apărarea școlii noastre teologice —

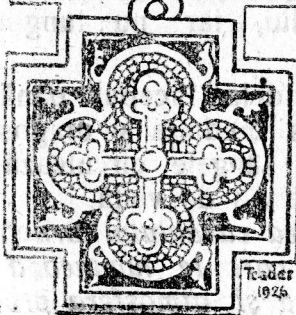
III.

Acum după ce am văzut că „seminarul de vocațiune” nu este alcătuit după principiile pedagogice și nici corespunzător nevoilor actuale bisericăști, rămânând o simplă alcătuire imaginară, ce ș’ar putea avea aplicarea în alte locuri și alte vremi, totuș să vedem nu s’ar putea ore introduce unele schimbări și astfel să-l facă acceptabil pentru a înlocui — dacă ținem morțș ca să avem și un astfel de tip — numai anumite instituți uni teologice, rămânând ca ideia unui *tip unitar* să se realizeze mai târziu.

„Seminarul de vocațiune” ar putea fi acceptat ca tip de învățământ teologic cu caracter provizoriu, — având menirea să facă tranziția de la seminarul cu 8 și 4 clase la institutul teologic ardelean, — dacă i-s’ar reduce programa de învățământ, dându se mai multă atenție educației religioase, care totdeauna a fost neglijată și e neglijată și astăzi, deși e singura ce ne-ar salva.

Astfel organizat, „seminarul de vocațiune” cu un curs de 6 ani, începând cu absolvenții a patru clase secundare — adică de acolo de unde începe astăzi seminarul cu 4 clase — ar fi o dezvoltare naturală a *seminarilor existente* (adică cele 4 clase). Tranziția de la un seminar cu 4 sau chiar cu 8 clase la un seminar de vocațiune ar fi foarte naturală. În nici un caz „seminarul de vocațiune” nu poate înlocui un *Institut teologic ca cel din Arad* de exemplu, deoarece-i este inferior, iar din punct de vedere practic o imposibilitate.

Dacă însă, autorii proiectului pentru reorganizarea învățământului teologic doresc chiar de pe acum să introducă un *tip unic* de învățământ teologic care să fie puntea de tranziție către învățământul teologic superior, atunci mult mai fericită ar fi alegerea unui atare tip în forma *Institutenor teologice existente* cu durata studiului de 3 ani, având la bază cursul liceal complet sau o școală secundară similară. Recrutarea elevilor se va face deci la o vârstă mai matură, 18—21 ani, iar studiul de specializare în cursul celor 3 ani s’ar face mai profund: elevii, având o bază solidă de cultură generală, vor fi capabili a pricepe chestiunile religioase metafizice cu cea mai multă ușurință.

Tipul de învățământ al Institutului teologic, fie mi îngăduiți a da ca exemplu însăși Aradul, va fi și din punct de vedere material mult mai ușor de întreținut și chiar în localități ca Constanța, unde nu există un loc propriu, s'ar putea găsi cu mai multă ușurință o clădire care să adăpostească 100 de elevi în loc de 300 sau mai mulți. Corpul profesoral va fi iaș mult mai restrâns, reducându-se la 5 profesori pentru materiile religioase, unul pentru filosofie, un maestru de canto și un spiritual.

Trecerea dela o astfel de instituție (Institutul teologic) la forma superioară a învățământului teologic, adică la Academii, se va face în mod natural și pe nesimțite, în măsura posibilităților și a necesităților fiecărei eparhii. Astfel până la realizarea prevederilor art. 11 și 19 din proiect, ca fiecare eparhie să aibă câte o academie teologică, tipul Institutelor teologice vor fi capabile să preîntâmpine cu prisosire nevoile actuale ale Bisericii: marea lipsă de preoți rurali, cum și lipsurile de care suferă învățământul nostru teologic predat *copiilor* din seminarii.

În sfârșit, un institut teologic întrunește și condiționează de a putea fi acceptat ca tip unic în întreaga Românie Mare, fiind un tip ce se practică astăzi cu rezultate foarte satisfăcătoare tocmai în acele părți unde Biserica ortodoxă română este atacată mai cu furie, iar față de seminarul cu 8 sau 4 clase este mult superior. Natural, programa actuală a Institutelor teologice poate fi schimbată pe baza experienței trecutului și în dorința de a corespunde timpului de față, *fără ca rangul instituției să fie doborât.*

Nu văd nici-o rațiune suficientă în baza căreia s'ar da cu piciorul unor instituții cu o datină de secole, cari au servit Biserica cu atât succes în vremuri de asuprire, cum au fost Institutele teologice ardeleni, iar în locul lor să se încerce clădirea unor instituții create de parte de masa realității. Pentru ce să nu recunoaștem și puținul bun ce avem?

Ca ultim cuvânt îmi exprim nădejdea că membrii sf. Sinod vor vedea scăderea pedagogică și imposibilitățile practice ce cuprinde noul proiect; iar în grija lor pentru ridicarea învățământului nostru teologic, vor ține seama și de părerile acelor cari, predând acest învățământ, cunosc direct relele de care suferă.

Și ca să fim compleți, proiectul ce am discutat trebuie privit și prin prizma dreptului de autonomie al eparhiilor. Aceasta o va trata păr profesor Dr. N. Popovici în numărul viitor.

Dr. Vintilă Popescu, prof. de filosofie Arad.

Un nou volum de predici.

Preasfințitul nostru Episcop *Dr. Grigorie Gh. Comșa*, cu toate grijile mari ale cărmuirii unei estinse și puternice Eparhii, cum este a Aradului, a scos de sub tipar un nou volum de predici sub titlul: *„Dela leagăn până la moarte“* (la sf. botez, sf. mărturisire, sf. împărtășire, sf. maslu la cununii, sf. înfrățiri de biserică, la instalare în parohie, și la înmormântări).

Aceste predici corespund unei trebuinți adânc simțite.

Știm cu toții, că mulți creștini nesocotesc sf. taine — din neștiință, pentru că ș'a neglijat predica la aceste prilejuri.

Astfel se explică în parte și indiferentismul religios.

Creștinul trebuie să cunoască bine ființa și folosul sf. taine, precum și darurile dumnezeiești, ce se revărsă asupra creștinului prin împărtășirea cu sf. taine.

Acestor necesități imperioase corespund predicile de față.

Este și un prilej potrivit pentru cimentarea legăturilor duhovnicești între preot și popor.

Predicile la sf. înfrățiri de biserică au fost rostite de Pr. Sf. Sa cu prilejul sf. înfrățirilor de biserică în Eparhia Aradului, în anii 1925 și 1926.

Noi cei ce am avut fericirea să însoțim pe Pr. Sf. Sa în calea apostolei, totdeauna am simțit o deosebită bucurie și mângâiere, văzând puternica impresie, ce au făcut aceste înălțătoare predici asupra poporului.

Aceste magistrale predici combat cu argumente zdrobitoare viciele, cari slăbesc puterea de viață a poporului. Sunt cuvântări apologetice, pline de îndrumări și sfaturi cu exemple foarte aproape de viața poporului.

În predicile la înmormântări, în locul obișnuitelor jelanii, ne izbește tendința de a întări credințioșii în credința și faptele creștinești, cari formează adevărata viață a creștinului și adevăratul izvor de mângâiere și întărire în dureri și necazuri.

Aceste virtuți creștinești dau valoare și conținut vieții-creștinului, iar nu lungimea zilelor.

În toate predicile, dela început până la sfârșit, pulzează viguros credința și dragostea creștinească, așa cum sângele circulează în organismul omului, spre a-i da viață.

Claritatea și puterea cuvântului caracterizează aceste predici, cari te luminează, te înalță și te liniștesc, ca și atmosfera proa-

pătă de primavărd, care te înviorează și î-ți cășugă inima.

Nu putem să fim destul de recunoscători Pr. Sf. Sale pentru aceste prețioase predici, cari vor fi o luminată călăuză în mâinile cu cerniilor preoț.

Uărn Pr. Sf. Sale sănătate, și viață îndelungă ca să se poată bucura de rodul ostănelor Sale.

Arad, 19 Februarie, 1927.

Protopop:
Mihail Păcățanu
consilier epa h

Sfintirea bisericii din Felnac.

Bravii noștri Felnacani, în Duminică din 13 Februarie a. c., au avut o zi de mare bucurie. Preasf. Sa Domnul Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa dând urmare chemării poporului, le-a sfințit biserica care a fost radical renovată.

Comună Felnac datează din cele mai vechi timpuri. Are 3126 locuitori, dintre cari români 1862, sârbi 1240 șvabi și alți 24.

Poporul ține cu tărie la biserica sa strămoșească, cercetază regulat sf. biserică, se împărtășește cu sf. teine. Căsătoriile se fac de regulă cu necuvântarea Bisericii. Are un edificiu școlar mare cu 2 sale de învățământ și două locuințe zidite în anul 1905 din jertfa materială a credincioșilor.

Biserica este zidită în 1804; Despărțirea ierarhică de sârbi s'a făcut la anul 1897, de când ei au biserică proprie; iar românii ortodoxi cu ajutorul lui Dumnezeu au renovat radical biserica cu bani chivernisiți de 12 ani de când păstorește aceasta comună, vrednicul părinte Aurel Sebeșan, precum și din arunca de 500.000 lei repartizat pe credincioși. Prefectura județului Timiș Torontal a contribuit cu 100.000 lei. Cu totul renovarea a costat 900.000 lei.

Cu mândrie constatăm, că acest harnic popor a jertfit cu dragoste pentru biserică, deși 1862 ortodoxi români abia au 2000 jughăre pământ.

Sub înțeleapta conducere a părintelui Aurel Sebeșan s'a înființat în anul 1920, o casă culturală sub oblăduirea Bisericii, cu sală de lectură și bibliotecă. S'a înființat corul tinerimii plugarilor.

Sub conducerea laudabilă a învățătorului director, lancu Barbulescu, corul s'a constituit în Reuniune de cântări „Dolida” care la toate praznicele cântă în sf. biserică.

Societatea „Sf. Gheorghe” muncește cu rezultate binefăcătoare. Tot așa și societatea, „Altarul” a femeilor ortodoxe române, cari cu mâna lor harnică au împodobit sf. biserică cu toate podoabele,

acoperemintele și îmbrăcămintea trebuincioasă sf. biserici.

Pr. Sf. Sa pleacă dela reședință Sâmbătă în 12 Februarie a. c., cu trenul de 4 ore și jurnate după masă, având în suită pe consilierul refer. M. Haur Păcățian și pe protodiaconul Ioan Ciocara. În cale se atașează și I. Pr. C. Sa părintele arhimandit Policarp Morușca.

La gara din Felnac așteaptă o mulțime mare de popor în frunte cu protopopul tractual Sava Tr. Seculin, primpretorele Pincu din Periam, preotul local Aurel Sebeșan, notarul comunal Aurel Petcu, preotul Sever Sebeșan din B.-Comloș preotul Victor Popovici din Silha și corul vocal în frunte cu inv. director lancu Barbulescu.

Pr. Sf. e salutat de protopopul tractual și de primpretorele. Corul cântă: „Mulți ani” iar Pr. Sf. Sa mulțumește în câte-va cuvinte pentru împrozantă și călduroasa primire, ce i-s'a tăcut. Se formează apoi un impozant cortegiu cu 26 trasuri și 34 călăreți. Intreagă comună e pavozată cu drapele tricolore. Stradele măturate, casele vărute, ca în ziua de sf. Paști. Patru arcuri triumfale foarte frumos decorate.

Sosind la casa preotului, curtea se umple de popor. Intreagă comună e în picioare. Corul Reuniunii de cântări cântă cântări naționale, iar micuți școlari și școlărițe, toți cu drapele tricolore în mână, sub conducerea învățătorului director lancu Barbulescu cântă cântări bisericesti.

Poporul ascultă cu capetele descoperite adânc impresionet de atmosfera sărbătorească și vesel și mulțumit de primirea grandioasă ce s'a făcut Pr. Sf. Sale.

Pr. Sf. Sa mulțumește încă odată poporului pentru frumoasa primire, mulțumește și Reuniunii de cântări.

Serviciul de seară în sf. biserică să începe imediat după orele 6 seara. Oficiază I. Pr. C. Sa părintele arhimandit Policarp Morușca asistat protopopul tractual Sava Tr. Seculin, arhidiaconul Ioan Ciocara și preotii: Aurel Sebeșan, Sever Sebeșan și Victor Popovici preot în Silha Biserica ticsită de popor. În cursul serviciului divin, I. Pr. C. Sa rostește o frumoasă și înstructivă predică. Serviciul divin se termină la orele 9, după care, Preasf. Sa, preoțimea, primpretorele Pincu și alți intelectuali cu doamne și domnișoare sunt invitați la o cină gustoasă oferită de fam. lia părintelui Sever Sebeșan. Înainte de cină sosește și părintele protopop al B.-Comloșului, Dr. Ștefan Ciocarian cu D-na.

În cursul cinel, Reuniunea de cântări dă o serenadă cu lampioane în onoarea Pr. Sf. Sale.

A doua zi Duminică în 13 Februarie la orele 9, Preasf. Sa este condus în procesiune dela locuința părintelui Aurel Sebeșan, la sf. biserică de: I. Pr. C. Sa părintele arhimandit Policarp Morușca, consilierul

ref. M. Păcățian, protopopii Dr. Șt. Cloroian și S. Seculin, arhidiaconul Ioan Coara și preoții: Aurel Sebeșan, Victor Popovici și Sever Sebeșan.

Serviciul divin este oficiat de Pr. Sf. Sa asistat de susnumiții protopopi, arhidiacon și preoți într-o atmosferă înălțătoare de suflete în biserica ticsită de popor.

Răspunsurile la serviciul divin au fost date de corul vocal din loc sub conducerea mult apreciată a inv. dir. Iancu Barbulescu.

În asistență am remarcat pe d-nii: Dr. Pompiliu Cioban Timișoara, deputat, Pincu primpretor în Periam, profes. Iuliu Toader Arad, care a pictat biserica spre mulțumirea generală, Aurel P. tu notar în loc și d-na. Vasile Ivanovici căpitan Timișoara cu d-na, Dănilian Sebeșan inv. în Secusgiu cu d-na, inv. Savu Serdineantu Arad cu d-na, ieromonahul sârbesc Damaschin Rațov, Ștefan Sebeșan inv. în Felnac, M. haiu Gutu vameș și alții.

La priceasnă, părintele Aurel Sebeșan face un scurt raport despre situația parohiei, mulțumind lui Dumnezeu, că i-a dat să ajungă cu bine această zi însemnată și mulțumind Preasf. Sale pentru osteneală și bunavoința cu care a alergat în mijlocul poporului să sfințească locașul lui Dumnezeu. Accentuează că Pr. Sf. Sa a inaugurat o nouă epocă de regenerare a sufletelor creștinești către Domnul.

Urmează frumoasă predică a Pr. Sf. Sale de-o concepțiune înaltă pe înțelesul tuturoră despre rostul bisericii și darurile, ce se revarsă asupra omului prin slujbele dumnezeiești și sf. țaine. Laudă zelul preotului și jertfa poporului. Pr. Sf. Sa este călduros vaționat de asistență.

La stârșitul serviciului divin se împart credincioșilor broșuri din biblioteca creștinului ortodox.

Urmează recepțiile la locuința părintelui Aurel Sebeșan. Se prezintă comitetul parohial român, comitetul parohial sârb și consiliul comunal.

La orele 2 p. m. s'a dat un banchet în sala de învățământ.

Seria toartelor a fost deschisă de Pr. Sf. Sa pentru M. S. Regele.

Protopopul Sava Tr. Seculin pentru Pr. Sf. Sa. Primpretorele Pincu, în reprezentanța domnului prefect Dr. Antonie Bogdan jud. Timiș-Torontal, pentru Pr. Sf. Sa și pentru Felnacani.

Deputatul Dr. Pompiliu Cioban din Timișoara, în numele parlamentarilor români pentru popor și pentru conducătorul lor sufetesesc.

Consilierul ref. M. haiu Păcățian pentru coriști și conducătorul lor.

Protopopul Dr. Ștefan Cloroian din B. Comloș pentru poporul din Felnac.

Preotul local Aurel Sebeșan mulțumește Pr. Sf. Sale pentru sfințirea bisericii și Prefecturii județene pentru ajutorul dat.

Comerțiantul Sava Vulpe pentru prof. pictor Iuliu Toader.

După masă la 5 ore, Pr. Sf. Sa cercetează biserica sârbească din loc. Îl așteaptă o mulțime mare de popor.

Pr. Sf. Sa ocupă locul în scaunul arhiereric; iar ieromonahul sârb. părintele Damaschin Rațov oficiază un scurt serviciu divin, după care părintele ieromonah, în numele bisericii și în numele păstoriților săi, cari au ținut să se prezinte aici în număr atât de frumos, salută pe Pr. Sf. Sa în cuvinte alese și emoționate.

Pr. Sf. Sa mulțumește pentru frumoasa primire, ce i-s'a făcut arătând, că pacea și bunînțelegere între oameni și popoare numai dragostea lui Hristos o poate aduce și statornică.

După aceea Pr. Sf. Sa însoțit de mai mulți intelectuali face vizite la notarul comunal, preotul și învățătorul sârbesc la inv. director al nostru, la fruntașul Gheorghe Popovici și la comerțiantul Sava Vulpe.

Sfârșindu-se și vizitele. Pr. Sf. Sa, împreună cu suita sa se întorc la reședință cu trenul de 7 jum. ore seara.

† Traian Grozavescu

Avem iarăși doliu național. Un fior de profundă durere a cuprins lumea românească, când pierde pe a. est mare artist, care a fost mândria neamului românesc și care de acum înainte, mergea spre culmile gloriei desăvârșite. Căci Traian Grozavescu deși tânăr ania de 30 ani, avea reputația de cel mai mare tenorist al Europei.

Nimbul la care s'a ridicat pe scenele celor mai vestite teatre din Apus și rezultatele reputeate acolo, s'au resfânt asupra întregului nostru neam.

Pe Grozavescu, nu l deplange numai Românii ci toată lumea cu-tă. Dovadă art. otele de presă apărute în toată Europa, în cari se exprimă durerea și regretul unanim.

Din moartea tragică a lui Grozavescu, să scoțăm învățătură tineretului nostru de azi și mâine. Căci el sârmanul a fost victima unei mare greșeli. A fost răpus de g'onțul ucigaș al unei femei necreștine, fără Dumnezeu și străină, de sufletul de simțirile nobile și de aspiratiile neamului nostru românesc.

A fost o femeie care în mod premeditat, a voit să sufoace în sufletul marelui artist român orice ambiție de înălțare și progres. Căci dnpă cum souncei ce au cunoscut viața mai deaproape a lui Grozavescu, soția sa, a fost pentru el, o tortură și un balastru, care i a năvălit clipele când trebuiau să fie mai senne.

Soția ucigașe n'a iubit sufletul lui Grozavescu, ci numai purga artistului.

De ce nu s'a putut căsători Grozavescu cu o română care să-l fi adorat și care să cinstească și urmel. lui?

Fac aceasta întrebare, căci este o nenorocire, o fatalitate națională că, tinerii noștri de azi în marea lor majoritate, leagă căsătorii cu femei străne. Și cu

deosebire lucrul acesta ne pune pe gânduri, aci la frontiera patriei, urde iubirea de neam ar trebui să fie ca un zid. Căutați spre exemplu Aradul, și veți vedea cu multă durere că la majoritatea intelectualilor noștri se vorbește în casă în gură și copiii sunt crescuți în duhul mamelor cari toate sunt unguroici sau ovrei e.

Cerem deci tineretului nostru să fie santinela neamului și religiei noastre aici la frontieră și să facă casă numai cu fete de neamul și religia noastră.

Osemintele lui Grozăvescu au fost aduse acasă în Lugoj, locul de naștere al artistului și au fost așezate spre vecinică odihnă lângă tatăl său, fost ofițer în Lugoj.

Îi deplâng: fetița sa orfană de 4 ani, mamă sa văduvă și mai mulți frați.

În veci pomenirea lui.

Pestalozzi

— o sută de ani dela moartea lui. —

În zilele noastre se împlinesc una sută de ani dela moartea celui mai vestit pedagog, ce l-a avut omenimea până azi. Toată lumea civilizată sărbătorește cu mare pompă această aniversare, căci Pestalozzi a fost geniul omenimei, care a tras brazde noi și a croit cămăși mai practice în educația universală. Principiile sale de educație, până azi n'au fost întrecute de nimenea. „Scopul educației zice Pestalozzi, este adăvărata umanitate, de-a face un om complet”.

Și tot acesta este și scopul școlii noastre de azi.

Toate principiile ce, călăuzesc curentele mai noi în educație, le găsim formulate și aplicate și de Pestalozzi. Doar soclul pe care a edificat a est mare deșeu în educație au fost: principiul imitației, principiul practic, principiul activității proprii și principiul educației naturale, cari și în zilele noastre formează curentul cel mai nou în pedagogia școlii actuale.

Vestitul pedagog Pestalozzi s'a născut în anul 1746 în Zürich. La vârsta de 5 ani a rămas orfan de tata și ca să poată ajuta familia și s'o acoperă de grije materiale a voit să se facă preot. A avut însă nește obstacole pe cari nu le-a putut învinge.

Și îndeletnicindu-se cu citirea cărților „Emil” și „Contractul” de Rousseau, s'a decis să se facă educator.

Originalitatea, bogăția de gândire, și independența sa sănătoasă în principiile pedagogiei se vădese mai bine în opurile sale: „Leonard și Gertuda”, „Cum își învață Gertuda copiii” și „Cântecul L. bodei”. În cartea din urmă își termină expunerea definitivă a principiilor sale de educație.

Dar opera unui om de valoarea lui Pestalozzi este foarte greu s'o redai într'un articolăș de gazetă. Aceasta operă trebuie studiată și trăită. Cine studiază cu iscusință operile lui Pestalozzi, și îi urmează principiile în educația familiei sale, sau educătorii în școală, vor vedea că omenii adânci ca Pestalozzi, se nasc numai la mari intervale de timp.

Citiți și răspândiți

„Biserica și Școala”

In tranșee.

„Ceeace este distins, ceeace este înălțător și dumnezeesc, în alcătuirile vieții noastre, își cere dreptul de apărare”. (P. 6 din Călușa cunoașterii și Combaterii Sectelor, Sita, Mănăst. Cermică, 1925 de cucernicul diacon Gheorghe Comș-).

Așezat de 8 luni în dieceză, încep a cunoaște și eu tranșeele întortochiate, care trebuiau să existe încă de 50 ani sub raportul ivirii sectelor. Mă cuprinde mirarea că deși adversarii să nuzesc a ocupa teren din zgrul strămoșesc, totuși în multe locuri este încă neocupat încep a cunoaște mentalitatea confațiilor mele, camarazi de luptă văjnică. Abia acum cutez a intra după un prealabil studiu psihologic în sufletele bune a fraților noștri bănățeni. Abia acum mi s'a zăresc din d părăire, lucrări de lipsă, cari reclamă înirarea noastră a preoților și tuturor cărora le zace la suflet soarta acestui muncitor și istecț popor, în tranșee, spre a da lupta de conservare, asemănătoare celei strămoșești.

Frați cucernici! Este încă mult de lucru. Observ că armele noastre lipsesc, azi în multe locuri sunt învechite. Trebuie să le căștigăm, ori unde sunt vechi să le înlocuim cu cele mai noi. Trebuie să revisuim arsenalele sufletesti. Să infirțăm ori unde ne-a așezat soarta, bibliotecile. Dacă avem ale noastre proprii să le sporim cu opuri clasice. Fieșcare protopresbiterat ar fi de dorit să și a bă bibliotecă tractuală, carea fiind la îndemâna bibliofililor, le ar sta în ajutor.

Trebuie să leșm la tranșee! Trebuie să ne înarmăm cu rafineria istețimei șerpilor și în prevalență cu blândeța porumbilor.

Trebuie cucernici confrăți să căutăm în jur de noi! Să nu tolerăm casa aceea carea este a rugăciunilor, a evlavioaselor Ierurghii, să dănuiască derăpănată, părăsită parcă! Să ne nuzim a o inzeștra cu odoare și vestiminte convenabile servului nostru sfânt. Căci demnitatea slujbelor este și pînă odoarele estetice executate, ridicată.

Să ridicăm turnulețele noastre de pază ale etnicității și conservării obceșurilor noastre — casele culturale. Să punem în dese falange tinerii „Sfântului Gheorgh-”, înarmându-i cu pavăza credinței, platoșa dreptății și coiful mântuirii, — căci vremurile grele sunt!!!

Revocaț-Vă în minte, dorul misiunii voastre cu carea de bună voie v'ați îmbrăcat, nimeni nu Vă spune dintre noi — că spre osândă, ci spre binecuvântare, precum și pomenire vrednică.

Șterg-Ți praful de pre amvoanele Voastre, cari în multe locuri zace în strat gros, lăsați să răsune glasul vostru cără turma Voastră, asemenea păstorului îngrijorat de mersul și soarta ei.

Mergând învățați poporul cu vreme, fără vreme

din magazinul creierilor voștri săturați cu învățăurile dragostei evanghelice și divinei dreptăți.

Aduceți-Vă aminte de vocațiunea cu care ne-am mândrit, atunci când am călcat prima sară în vestibulele ocrotitoare a institutelor noastre teologice.

Infinți și pentru mărirea lui Dumnezeu, pentru pioasa pomenire a celor iubți ai voștri trecuți pe plaiurile nemuririi, în onoarea binefăcătorilor și ostenitorilor Voștri, acelea multele fonduri, din cari Hristos sporindu-se talanți voștri — nevăzut să împărișească pe cei mai mici „frați ai lui“, pe cei reținuți în perfectile vieții, flămânzi, bolnavi, văduve și orfanii.

Concurgeți din sudoarea ostenelilor voastre la răspândirea cărțicelilor de propagandă, spre a trezi suflete lăncezite atăcate de indiferentismul sau apatia religioasă.

Vai căte nevoi are sufletul românesc frații mei iubți Părinți în aceste zile de prefaceri!

Purcedet întâi cu prefacerea Voastră. Innodobți-Vă cu fiorile: credinței, dragostei, nădejdii! Și când aveți zgonost un mănunchi de astfel de viorele bine-mrositoare faptele voastre punți -Le înaintea Dnului și în văzul poporului, care va ști să aprecieze munca voastră crâncenă — de multe ori neresolătită.

Nu vă retrageți din rândurile combatanți! Nici la îndemnul unei false comodități ori aversiuni personale. Lăsați-ți ura ponegririi, îngâmfării.

La arme duhovnicești, cei de un neam și lege. Biserica, tradiția, vitorul Ei ne cheamă. Primul în tranșee este P. S. nostru Pr. Episcop, ca unul carele a simțit și simte „că voinți srăine de binele nostru, caută să se fiușe în sufletul românesc“.

Dreptul de apărare, în urma obraznicilor ingrediente este justificat și ne reclamă pe toți în mod imperativ.

Veniți să răsplătim cu drag, nopțile de priveghiere și meditațiuni aprofundate a P. S. nostru Păr. Episcop!

Veniți să dovedim furilor și nălmăților că sămănătorii țarinei să pricep la cultivarea ei, veniți să ne așternem spre lucru întruț, ca să putem privi lanurile albe, înveselitoare a firei românești cât ne lartă horizontul diecezei noastre, veniți ca să putem secera în belșug! Nădăjduți că ne va răsplăti Dnul că „e bun și mare“

În tranșee deci, cari acum intrați, azi cei cari sunteți cu cărunțe unse și împodobit cu bogată experiență, să netezim calea Dnului, ca să poată El ieși și intra, spre a putea conduce turma Lui spre pășunile totdeauna verzi și hănitore.

Vină Doamne, ca să putem sfinții și preamări numele Tău, în aceasta Țară Mamă Română, udată cu sroiul lacrimilor și sângele sutelor de mil eroi, frați ai noștri.

Nădăș, 1927.

Preotul Octavian Olteanul (Albani).

INFORMAȚIUNI

Fondul milelor. Cu ocaziunea înmormântării Danației Truțan soț a lui Dimitrie Cenadan, junerile moartei: părintel Traian Petrovici din Tâla protopopatul Lipovei, ca rescumpărare de cuună d-pune 1000 Lei pentru vr'un scop de caritate.

Care ar putea fi școlul de caritate mai bun, ca augmentarea: „*Fondul Milelor*“, înființat acum de preotul Traian Petrovici cu rescumpărarea cununei la mormântarea soacrei sale: Danația Truțan fostă soț a lui Dimitrie Cenadan din Pecica; înmormântată în Bătania la 16 Februarie 1927.

Pe această cunună nu vor bate ploile, vânturile nici noroiul, de care au parte toate cununile agățate pe crucile sau mormântul mortului, nici să va încălca de pravul bisericilor, unde se păstrează cele mai multe cununi — până ajung unde nu li-e locul — înlocuite fiind de altele mai proaspete. Din ventul acestei cununi neperitoare, augmentat și de alți oameni cu minte și dănie, se va bucură vr'un orfan german de vr'o hăniță și încălțăminte, zicând: „Dumnezeu se ierte pe mama Danația, și la multe pane să le deie bunul Dumnezeu așa juneri, cari cinșind soacra, știu face bine orfanilor sărmani.“

Simeon Cornea
paroh.

Părintele I. Imbroane prof de religie în Timișoara a fost trimis de Episcopia noastră în Germania ca să studieze organizarea tineretului în țările apusene. Sf. Sa se va reîntoarce acasă în zilele acestea, ca să-și pună cunoștințele în serviciul eparhiei noastre.

Divorțul și căstoria în America. Puține snt țările, unde căstoria să fie mai mult practică și mai puțin considerată, ca aici. Nu exegerez spunând, că un sfert din ziarele cotidiene sunt ocupate de rubrica scandalosă ale uniunilor legale, dar mai fugitive decât rubricile Musștrei.

În 1915 numărul divorțurilor s'a urcat dela 175 000 la 1.181.000 de căsătorii, adică la șase căsătorii, un divorț.

Și vă vine să credeți? În Statul New York sotii sunt cei mai pers-verenți. Cât despre New York, aceasta anunțăm în limște 1082 divorțuri la 1.122 căsătorii. Adică sută la sută.

Nu e mirare căci în America sunt 500 secte. Dacă ar fi numai o religie divorțurile ar fi mai puține.

Banca „Victoria“ La 17 Februarie a. c. se va ținea adunarea generală a institutului de credit și economii „*Victoria*“ din Arad, una dintre cele mai mari și vechi bănci românești din Transilvania.

Această instituție financiară înființată cu 39 ani în urmă, cu scopul de a de-juga economicște masa mare a poporului român de politica detunătoare a străinilor și ca primul izvor de sprjîn bănesc, să contribuie la îmbunătățirea și propășirea populației române din aceste ținuturi, astăzi întegrităm cu bucurii, că această veche bancă și-a păstrat cu sfințenie idealul propus.

Bilanțul de pe anul trecut al Băncii „*Victoria*“ este o dovadă reală despre activitatea sa și rolul important ce-l joacă în viața noastră economică, precum și o oglindă fidelă a dezvoltării ei progresive dela înființare și până acum.

Capitalul societății care la fondare era abia 100.000

florini, azi cu fondurile de rezervă s'a urcat aproape la 50 milioane Lei.

Pentru că să constatăm avântul mare pe care această bancă l'a luat în dezvoltarea sa, este de-ajuns să facem o mică comparație între ramurile cele mai ai princip-le de operațiuni din Bilanțul anului 1925 și acel de pe anul trecut și, spre orientare relevăm numai următoarele:

Activele pe anul 1925 au fost de Lei 244 milioane, iar la încheierea anului 1926 Mei 302 milioane.

Depunerile spre fructificare s'au m'jrat cu Lei 107 milioane, încât azi această solidă bancă, administrează cu tradiționala precauțiune un stoc de depuneri în sumă de Lei 245 milioane.

Escontul și imp'unutul în Conturent a crescut față de anul trecut cu Lei 145 milioane, adică la Lei 360 milioane și este evident, că aceasta a contribuit în mare măsură la sprijinirea agriculturii și industriei române și în timpurile acestea g'rele, când fă'anul român luptă cu mari greutateți din lipsa creditului agricol, banca „Victoria” a pus la dispoziția agricultorilor și industriașilor români o sumă considerabilă, cu procente relativ, foarte favorabile.

Aviz

La **Librăria Diecezană** se găsește spre vânzare o reverendă, potrivită pentru un preot de statură mai mică.

CONCURSE.

Pe baza ord. Ven. Cons. Epar. de sub Nr. 24-927 să escrie concurs pe parohia vacantă din **Crocna** cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Sesiunea parohială constătătoare din 22 jug. catas parte arător parte fanaț și un intravilan parohial gol.

2. Stolele legale.

3. Birul legal

4. Eventuala întregire dela stat, pentru care comuna bisericească nu răspunde.

Cuoartir deocamdata nu este ci numai după eliberarea școalei confesionale destinate pentru această.

Se vor admite în caz de necesitate și reflectanți de de cl. II eventual și de-a III-a.

Reflectanții la acest post au să-și trimită petitiile însruate conform normelor în vigoare comitetului parohial pe calea Pr. O. Oficiu protopresbiteral ort. rom. din Buteni, jid. Arad și să se prezinte vre-o Duminecă ori să bătoare în sf. biserică din Crocna, spre a-și arăta desteritatea în tipic, cântare respective în oratorie.

Reflectanții sunt poștiți a se prezenta înainte de ași așterne conșul înainte de Of. protopresbiteral spre a dovedi, că sunt îndreptățiți să reflecteze la această parohie; iar întrucât vor fi din al-ă de ceză sunt poștiți, înainte de așternerea concursului, a se prezenta la P. S. Sa Dl. Episcop din Arad spre ai cere înalta încuviințare de a concura la acest post.

Comitetul parohial din Crocna.

În înțelegere cu protopopul **Florian Roxin.**

Pentru îndeplinirea parohiei **Labășinț** (protopopiatul **Lipovei**) devenită vacantă prin decedarea parohului **Atanase Sucu**, se publică concurs din nou în conformitate cu rezoluțiunea cons. No. 3345-1926, cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt:

1. Un intravilan parohial pe care se va muta edificiul școalei vechi, construindu se în casă parohială.

2. Una sesiune parohială completă.

3. Stolele legale.

4. Birul preotesc legal și anume una spene (15 lire) grâu și una porumb, ori alt soi de bucate de fiecare număr de casă.

5. Eventu la întregire dela stat.

Din venitul parohial jumătate — până la 26 Iunie 1927 — compete vătavei preotese rămase după decedatul preot. în senzul § 26 din R. g. pentru parohii care va suportă toate sarcinile de impozite după acest beneficiu.

Alesul e obligat a suporta toate dările upă beneficiu său și a catechiza la școala primară din loc, și a predica în în toată Dumineca și sârbătoarea.

Parohia e de cl. III-a recurenții vor dovedi asemenea calificățiune.

Reflectanții își vor înainta recerșele ajustate cu documentele recerșite comitetului parohial ort. rom. din **Labășinț**, la oficiul protopopes ort. rom. din **Lipova** și se vor prezenta în vre-o duminecă ori sârbătoare în sf. biserică din **Labășinț** spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratorie, observând strict dispozițiunile §-lui 33 din Reg. pentru parohii.

Cei din altă die eză au să posede permisiunea P. S. Sale D-lui Episcop diecezan de a putea recerșe, **Labășinț** în ședința Comitetului parohial ortodox rom. ținută la 8 Aug. 1926.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu: **Fabricia Manuă protociereu.**

—□—

Conform rezol. Venratalui Consiliu eparhial No. 2555/ 995 pentru îndeplinirea parohiei I din **Baba-veche** rămasă vacantă în urma decedării preotului **Dimitrie Blaga** să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu această parohie sunt:

1. Una sesiune parohială în extensiunea ei actuală de 40 jugh cadastrale.

2. O grădină extravilană.

3. Pentru bir patrumii lei în numerar.

4. Stolele legale; și întregirea dela stat pentru care însă parohia nu ia nici o răspundere.

Parohia este de cl. I. Dela recurenț se cere calificăția a năsurat concluzului Sinodul eparhial No. 84/910.

Alesul preot este obligat ași plăti toate dările după beneficiu său, a predica și catechiza la școalele din comună, de locuință se va îngriji alesul preot. Reflectanții din alte dieceze numai cu învoirea P. S. Sale Domnului episcop diecezan pot concura.

Concurenții după ce vor dovedi protopopului tractual îndreptățiirea și calificățiunea recerșită pe lângă

observația strictă a dispozițiilor din § ul 33 din reg. pentru parohi, să pot înfățișa în sf biserica din Beba-veche, spre a cânta, ofițiă, cuvântă, precum și a face cunoștință aligătorilor.

Rugările de concurs ajustate cu documentele necesare adresate comit. par. din Beba-veche se vor înainta în termenul concursual protopopului ort. rom. din Comloșul Mare (jud. Torontal).

Dat din ședința comitetului par. ort. rom. din Beba-veche la 20 noemvrie 1925.

Aurel Magiar,
președ. comit. par.
în înțelegere cu: *Dr Ștefan Cioroianu,* protopop.

Abog Gheorghe,
not. comit. par.

—□—

1—1

Pentru îndeplinirea parohiei vacante din S nicolaul-mic, protopopiatul Vinga se publică concurs cu de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“

Ventele sunt:

1. Sesiunea parohială cu un intravilan și 2. extravilane.

2. Birul legal 5 lei pentru fiecare număr de casă și 2 lei pentru fiecare jugher de pământ.

3. Stotele legale.

4. Intregirea dotației preoțești dela Stat.

Parohia este de clasa primă. Dela recurenți se cere calificația normată în concluzul nr. 84/19.0 al Adunării eparhiale.

Reflecții din alte dieceze numai cu învoirea P. Sf Sale Părintelului Episcop pot concura.

Recursele ajustate cu documentele necesare și adresate Consiliului parohial ort. rom. din S. nicolaul-mic, se vor înainta în termenul concursual. Oficiul protopopesc din Vinga, iar reflecții se vor prezenta, observând dispozițiile §. 33 din Regulamentul pentru parohi, în sf Biserica din S. nicolaul-mic pentru a cânta, respective a ofițiă și cuvântă.

S. nicolaul-mic, din ședința Consiliului parohial ținută la 10 Ianuarie 1927.

Consiliul parohial.

În înțelegere cu: *Sava Tr. Seculi* protopop.

1—3

Publicațiune de licitație.

Pentru zidirea din nou a sf. biserici din filia Părul jud. Severin, în baza planului și devizului de spese aprobat de Ven. Consiliu eparhial din Arad Nr. 4034/926 se va ținea licitație minuendă Dumine. a în 13 Martie 1927 la ora 1 (:13:) p. m. în sf. biserică din Părul, pe lângă co diționi.

1. Prețul de exlamare este 186,02 Lei 16 bani.

2. Conuna bisericească dă cărămida de 1 p.ă. petrișul pentru fundament, nisipul pentru tencuială și fer strile cu jamuri.

3. Licitanții vor depune 10% în bani gata ca vadiu, care se va păstra la epitropia paroh. până după colaudare.

4. Licitanții nu vor putea pretinde nici un fel de spese, pentru participare la licitație. Va sta însă la dispoziție trăsura gratuită la gara Părul (linia Lugoj-lia), în ziua licitației la trenul de ameazi de cătă Lngoj.

5. Consiliul parohial își rezervă dreptul de a da lu rarea celui întreprinzător, în care va avea mai multă garanță, fără considerare la rezultatul licitației.

6. Licitația va fi verbală.

7. Devizul de spese, planul și celelalte condițiuni se pot vedea, ori la dorință se pot cere dela protul Liviu Biro din Grunt, poșta Coșterul mare (Severin), Părul, în 6 Februarie, 19.7.

Consiliul parohial.

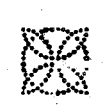
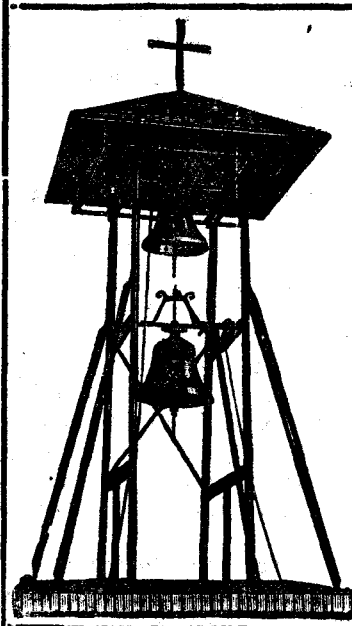
POȘTA ADMINISTRAȚIEI

Onoratele Epitropii parohiale sunt rugate să administreze prețul calendarelor, primite în comisiune, precum și abonamentul la foaia „Biserica și Școala“.

Direcțiunea Tipografiei diecezane Arad.

UZINELE METALURGICE TIMIȘOARA S P. A.

— STRADA ANDREI MUREȘANU No. 3 —

Clopote din metal curat. Armonie și acord perfect. Instalat cu cele mai moderne mașini. Prețurile absolut convenabile.

TELEFON No. 23-42.

Redactor responsabil: SIMION STANA.

Comitat: Prefectura Iuliușu il.